

Az építési műszaki ellenőrzés hazai helyzete

A műszaki ellenőrzés területe Magyarországon az elmúlt közel tíz évben teljesen megváltozott. A fogalom és így a foglalkozás a korábbi időszakban is létezett, azonban a jogi háttérét, a szakmában elfoglalt helyét csak az 1995. évi XL. törvény (közbeszerzési törvény) után nyerte el. A törvény bizonyos munkák esetén meghatározta, hogy a megrendelőnek saját képviseletében műszaki ellenőrt kell igénybe vennie.

A területet a későbbiekben jogszabályokkal többször szabályozták. A legfontosabb kérdéseket a 158/1997. (IX. 26.) Korm. rendelet (az építési műszaki ellenőri tevékenységről) tisztázta az építmények esetében. Megindultak a képzések, a vizsgákat megszervezték, és a legtöbben megszerezték az új rendszer szerinti jogosultságot. Közben a Magyar Mérnöki Kamarától a nyilvántartás átkerült a közigazgatási hivatalokhoz.

A magyarországi változások a szakmában nyugvópontra jutottak, azonban a hazai rendszer nemzetközi, elsősorban európai viszonyáról nem sokat tudunk, és nem ismerjük a szakma képviselőinek véleményét sem a jelenlegi rendszer működéséről, a fejlesztési lehetőségekről.

A műszaki ellenőrzés területének, ezen belül elsősorban a képzési rendszernek a kutatására az európai országok összefogásával, az EU finanszírozásában 2004 októberében nemzetközi kutatási program indult. A Leonardo da Vinci program keretében a Knowledge című kutatás célja az európai országok (a régi és új tagországok, a kandidáló országok) részvételével az egyes országok rendszerének kutatása, valamint ezeknek az összehasonlítása azzal a céllal, hogy milyen lehetőségek vannak egy egységes európai rendszer kidolgozására.

A kutatásban aktívan résztvevő országok:

- Lengyelország (projektvezető): ASM Market Research and Analysis Centre
- Magyarország: ÉMI Kht.
- Görögország: Business and Project Management S.A. (BPM S.A.)

1. ábra. A közvetlen felmérésben a válaszadók nemenkénti megoszlása (N=50; %-ban)

2. ábra. A válaszadók műszaki ellenőrzésben eltöltött idő szerinti megoszlása (N=50; %-ban)

3. ábra. Az felsőfokú képzés során megszerzett tudás értékelése (N=50; %-ban)

- Portugália: Instituto Superior Técnico (IST)

- Románia: Dunarea de Jos University of Galati

A kutatást támogató országok (információs anyagok küldése): Ausztria, Anglia, Bulgária, Finnország.

A kutatás részeként a magyarországi felmérés keretében a döntéshozatalban, az oktatásban fontos szerepet játszó 10 személy véleményét hallgattuk meg, valamint 50 műszaki ellenőr álláspontját ismertük meg egy kérdőív segítségével a jelenlegi helyzetről, illetve a tapasztalataikról. A közvetlen felmérésben való részvétel feltétele volt:

- jogosultságot szerzett, névjegyzékben szereplő műszaki ellenőr legyen,
- műszaki ellenőrként dolgozik vagy dolgozott az építési szektorban.

A következőkben néhány érdekes kérdést tekintünk át a válaszok értékelése alapján.

MŰSZAKI ELLENŐRZÉS

A műszaki ellenőri szakma is férfi szakmának számít, a nők száma csekély ezen a foglalkozási területen (1. ábra).

A műszaki ellenőrzést végzők kor szerinti megoszlása viszonylag egyenletes képet mutat, azaz a munkaképes korú lakosságnak lényegében megfelel. Azonban a műszaki ellenőrzésben eltöltött idő alapján a legnagyobb részt a 10 évet meg nem haladó gyakorlati idő jelenti, azaz a legtöbbször már az új rendszerben szerezte meg a gyakorlatát (2. ábra).

Kíváncsiak voltunk, hogy mennyire elégedettek a felsőfokú tanulmányaik során megszerzett tudásukkal (3. ábra).

A gyakorló műszaki ellenőrök a korábbi, felsőfokú tanulmányaikkal általában meg vannak elégedve, azaz azt magas színvonalúnak tartják. Akik rossznak értékelték, azok elmondták, hogy nem annak a színvonalával van gondjuk, csak az ott megszerzett tudást a műszaki ellenőrzési gyakorlatukban nem tudják alkalmazni.

A 4. ábra a műszaki ellenőrök részvételét mutatja be az olyan tanfolyamokon, amelyeknek kifejezetten a tudásnövelés a céljuk, azaz a műszaki ellenőri vizsgára felkészítő tanfolyam nem szerepel az adatokban.

Azaz, a többség elvégzett már legalább egy tudásnövelő tanfolyamot. Arra a kérdésre, hogy az elkövetkező két évben tervezik-e az ilyen tanfolyamon való részvéte-

4. ábra. Vett-e részt valaha szakmai gyakorlatának fejlesztését célzó, mérnököknek rendezett tanfolyamon? (N=50; %-ban)

lükét, mindössze 30 százalék adott igenlő választ, tehát a tanfolyamok iránti érdeklődés csökken.

Akik tanfolyamon nem vettek részt, azok a következőkkel magyarázták ennek az okát (5. ábra).

Tehát a tanfolyamok indulnak (ezek hiányát senki sem jelölte meg), de a műszaki ellenőrök számára ezek nem elég vonzóak, vagy idejük nincs rá. A válaszadók általában ismerik, milyen lehetőségek, tanfolyamok vannak a továbbképzésre.

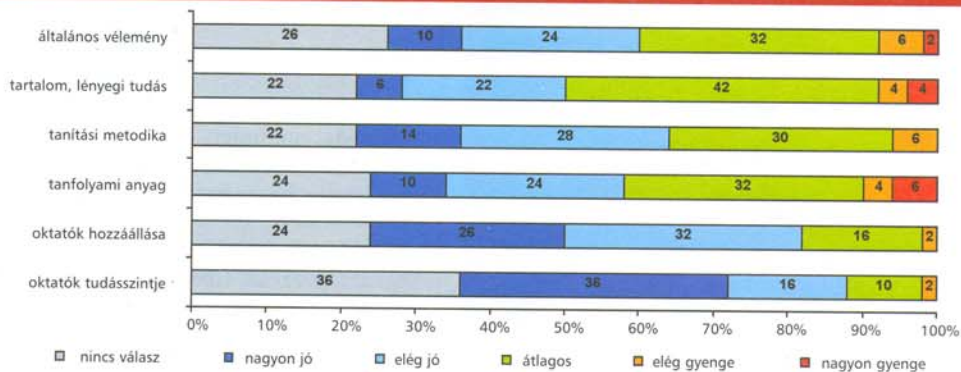
Az utóbbi két éves időszakot tekintve, inkább olyan tanfolyamokon jelölték meg részvételüket a válaszadók, amelyek nem mindig kapcsolódtak szorosan a műszaki ellenőrzés területéhez (pl. energiaauditor, informatika stb.).

Vizsgáltuk azt is, hogy az elvégzett tanfolyamokkal, illetve azok részszempontjaival mennyire voltak elége-

5. ábra. Miért nem vett részt a szakmai tudását növelő tanfolyamon? (N=23; %-ban)

6. ábra. A tanfolyam résztulajdonosaival való elégedettség (N=50; %-ban)

MŰSZAKI ELLENŐRZÉS

dettek a résztvevők. A 6. ábra az erre a kérdésre adott válaszokat mutatja be.

A tanfolyamok tehát lényegében megfelelnek a résztvevők elvárásainak, viszonylag kis számban érkezett kifejezetten rossz vélemény.

A műszaki ellenőrzést tekintve nem létezik egységes európai szabályozási rendszer. Ennek talán az a legfőbb oka, hogy a műszaki ellenőrzésnek a műszaki életben elfoglalt helye is igen eltérő az egyes országokban. Több olyan ország van, ahol egyáltalán nem létezik ez a szakma, foglalkozás, de ahol létezik, ott is nagyon eltérő a megkövetelt alapképzettség, a szakmai gyakorlat, és a jogosultság megszerzésének is nagyon különböző rendszerei alakultak ki. A magyarországi rendszer (de általában az új tagországoké is) szigorúbb, mint a régi tagországok jogosultsági előírásai (7. ábra).

Tehát az európai szinten is kötelező jogosultságnak viszonylag kicsi a támogatottsága. A válaszadók szerint az európai jogosultság nem lehet kötelező, hiszen a külföldi műszaki előírások ismeretét és a nyelvismeretet sem lehet kötelezővé tenni.

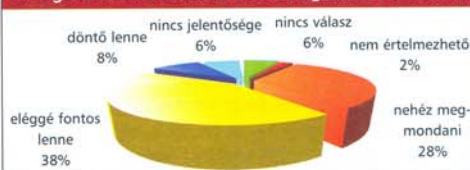
Az Unióban a műszaki ellenőrök egységes elfogadási rendszerének fontosságát inkább úgy ítélik meg a műszaki ellenőrök, hogy az fontos lenne az európai építési szektor fejlődésére nézve (8. ábra).

A kutatás megmutatta, hogy a magyar műszaki ellenőrök a jelenlegi szabályozási rendszerünket ismerik, a munkájukról és a lehetőségekről nyíltan tudnak és

7. ábra. Mit gondol, az európai tanúsítványnak önkéntesnek vagy kötelezőnek kellene lennie? (N=50; %-ban)

8. ábra. Az Unióban a műszaki ellenőrök egységes elfogadási rendszerének fontossága (N=50; %-ban)

akarnak beszélni, véleményüket őszintén elmondják.

A cikkben a kutatás hazai felmérésének részleteit tárgyaltuk, azonban a nemzetközi helyzet, azaz más országok műszaki ellenőreinek véleménye és a magyar kép összehasonlítása is érdekes összefüggéseket rejt.

Varga Ádám-Kozák Melinda
ÉMI Kht.

Könnyűszerkezetes csarnokrendszerek a Frisomat Kft.-től

FRISOMAT®

8611 Siófok, Csárdareti út 5.
Tel.: 84/323-333
Fax: 84/322-652
Email: info@frisomat.hu
Web: www.frisomat.hu

BÉRBEADÓ IRODÁK!

A TERC Irodaházban (1149 Budapest, Pillangó park 7.) azonnali beköltözéssel bérbeadók az alábbi irodahelyiségek:

- emeleti, 3 egybenyíló helyiségből álló, 88,2 m² alapterületű és
- földszinti, 2 egybenyíló helyiségből álló, 25,1 m² alapterületű.

Éjjel-nappali biztonsági szolgálat, külső-belső kamerarendszer, zárt udvari parkoló, ISDN telefonvonal, tárgyaló, tanácsterem, fedett aula, számítástechnikai oktatóterem opcionális használata.

Érdeklődni: Erben Mónika
titkárságvezető, telefon: 422-2501,
telefax: 222-2405,
e-mail: monika.erben@terc.hu